ANGLIČTINA PRO ČECHY

PAVEL RÝNT

EASY ENGLISH

FRAGMENT

Angličtina pro Čechy
EASY ENGLISH

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.fragment.cz
www.albatrosmedia.cz

FRAGMENT

Pavel Rynt
Angličtina pro Čechy – EASY ENGLISH – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2021

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS MEDIA

Obsah

Úvod	6
Část I. – Jak se učit	**7**
Taxikář	9
Survival language aneb Proč se učit angličtinu?	11
Jak se správně učit cizí jazyk	13
Část II. – Jak se neztratit (Reálie)	**17**
Tips, taps, pubs etc.	19
Where are we from?	21
Znáte anglické zkratky?	23
Britská a americká angličtina – slovní zásoba	26
Britská a americká angličtina – výslovnost a mluvnice	28
Britská a americká angličtina – pravopis	30
Část III. – Jak se neztrapnit (Situace)	**31**
Vyjadřování návrhu a nabídky	33
Vyjadřování žádosti	35
Vyjádření významu opisem (*Paraphrasing*)	37
Nakupování a placení	40
Jak dlouho už jsi tady?	42
Hot water ordeal at the Hilton hotel	44
Martýrium s horkou vodou v hotelu Hilton	45
Ano, u telefonu…	48
Jak napsat obchodní e-mail	50
Kde se vidíte za 5 let?	55
Část IV. – Jak na slovní zásobu (Slovíčka a fráze jinak)	**63**
Nejdůležitější přípony	65
Proč se učit předpony?	68
Slovesa *do* × *make*	70
Slovesa *do* × *make* – minitest	72
Give × *put*	73
Say, nebo *tell*?	74
Like, nebo *as*?	75
English or Czenglish? – předložky	77

Předložky – činnosti směřující k někomu 80
Předložky cíle a účelu 81
English or Czenglish? – typické chyby ve slovní zásobě 83
False friends (falešní přátelé) 86
Have you ever gossiped an elephant? aneb Jak (ne)pracovat se slovníkem… 88
Anglická homonyma, homofony a homografy 90
Vycpávková slova v angličtině 92
Frázová slovesa 93
Frázová slovesa – minitest 94
Anglické idiomy – 2 testy 96
Idiomy s částmi těla – test 97
Jídlo a restaurace (fráze, přísloví a idiomy) 98
Část V. – Jak sestavit větu (Gramatika jinak) 99
Pohádka O třech Supermanech 101
Divný patron – sloveso *HAVE* 103
Slovosled 105
Větný přízvuk 106
Trpný rod 107
Vztažná zájmena (*relative pronouns*) 109
Vztažné věty 110
Členy a přivlastňovací zájmena 112
He or she? They! (vyjadřování rodu v angličtině) 114
To auto je moje! (samostatná přivlastňovací zájmena) 115
Prosté a průběhové časy v angličtině 117
Předpřítomný čas v češtině! 120
Předpřítomný čas prostý 121
Použití předpřítomného času – 3 testy 123
Vyjadřování budoucnosti – od rozhodnutí k akci 125
Vyjadřování budoucnosti – všechny tváře *will* 127
Vyjadřování budoucnosti – dokončení a test 129
When, nebo if? 131
Budoucí čas po *when/if* 132
Podmiňovací způsob 133
Tři typy podmínkových souvětí 134
Podmínková a časová souvětí – 3 testy 136

Účelové věty 137
Vyjadřování povinnosti, nutnosti, povolení, záhodnosti a zákazu 139
Slovesa se dvěma předměty 142
Used to, be used to, get used to 143
Nepřímé otázky 145
Nepřímá řeč – časová souslednost 146
Speciální slovesa pro nepřímou řeč 149
Speciální slovesa pro nepřímou řeč – test 151
Vazby dvou sloves 153
Vazby dvou sloves – 3 testy 160
Část VI. – Jak se domluvit (Výslovnost) 161
Přepis anglické výslovnosti 163
Jak se to čte? 165
České problémy s anglickou výslovností – koncové souhlásky 169
České problémy s anglickou výslovností – nosová souhláska 171
České problémy s anglickou výslovností – slovní přízvuk 173
Část VII. – Jak se s angličtinou pobavit (Vtipy a hříčky) 175
Vtipy – hádanky (slova s více významy) 177
Tongue twisters (jazykolamy) 178
Vtipy – *question tags* (tázací dovětky) 181
Anglická přísloví 183
Povedené nápisy 184
Další vtipy – hádanky 187
Vtipy – předložky místa 189
Vtipy – vyjadřování budoucnosti 190
Část VIII. – Řešení 191
Část IX. – Příloha 201

Úvod

Už jste někdy přemýšleli, jak odpovědět na anglickou otázku, aniž byste tušili, že to vlastně vůbec není otázka, ale nabídka občerstvení? Věděli jste, že i v češtině můžeme použít předpřítomný čas? Už jste slyšeli o třech Supermanech a třech pomocnících, kteří zachraňují anglická slovesa před hladomornou? Neřekli jste někdy nevědomky „*záda*" místo „*taška*", „*sázka*" místo „*postel*", „*přístav*" místo „*pes*"? Rozuměli byste anglickému taxikáři, kdyby vám řekl „*Jůiejá*"? Napadlo vás někdy, jak často je třeba přeložit české „*mít*" anglickým „*být*"? Víte, jak souvisí anglické průběhové časy s českým slovesným videm?

Přestože dnes mluví anglicky alespoň trochu snad každý Čech, anglická gramatika je pro mnohé džunglí složitých pravidel a výjimek, často slyšíme stále stejné chyby ve stavbě věty i ve výslovnosti. Spoustu důležitých anglických slov a frází Češi neznají, takže místo bezpracného použití vhodného slovního obratu složitě, doslovně (tedy většinou špatně) překládají větu z češtiny.

Tato kniha není jen učebnicí, ale spíš zábavným čtením o angličtině se skutečnými příběhy, situacemi a typickými chybami českých mluvčích. Obvykle „nepochopitelné" mluvnické jevy jsou zde vysvětleny zcela jinak než v „tradičních" učebnicích, často v porovnání s češtinou, a čtenář si jejich zvládnutí může ihned ověřit formou zábavných testů, vtipů a hádanek. Kniha je určena všem zájemcům o angličtinu – od začátečníků po profesionály a učitele. Je rozdělena do sedmi částí – Jak se učit, Jak se neztratit (Reálie), Jak se neztrapnit (Situace), Jak na slovní zásobu (Slovíčka a fráze jinak), Jak sestavit větu (Gramatika jinak), Jak se domluvit (Výslovnost) a Jak se s angličtinou pobavit (Vtipy a hříčky). Na konci naleznete seznam řešení a také přílohu s užitečnými přehledy mluvnice a slovní zásoby.

Autor v knize shromáždil svou třicetiletou zkušenost zakladatele, ředitele a lektora jazykové školy EASY ENGLISH (založena v roce 1990). Výsledkem je výběr nejzajímavějších, nejdůležitějších a nejzábavnějších „triků", které lektoři této jazykové školy používají a které studentům umožňují pochopit, osvojit si a používat správnou angličtinu a také tomuto jazyku lépe porozumět.

Část I.

JAK SE UČIT

TAXI
TAXI
TAXI

Taxikář

Potkalo mě velké štěstí, když jsem v roce 1988 mohl poprvé vycestovat za „železnou oponu“ – student angličtiny z „tábora míru a socialismu“ na letním kurzu v Anglii. (Bylo nás z ročníku jen několik, kteří jsme měli tu možnost pobýt v Británii na náklady Jejího Veličenstva.) Z jakéhosi důvodu nebyla v plánu letecká doprava, což jsem jen přivítal, a využil samotnou cestu vlakem (Praha – Norimberk – Kolín nad Rýnem – Oostende – Dover – Londýn – Norwich) ke krátké prohlídce toho většího Kolína. Pořádající Britská rada nejspíš myslela i na to, že studenti, kteří mají namířeno studovat mimo Londýn, by rádi hlavní město přesto navštívili, a proto mě čekala po dlouhé a únavné cestě rezervace na jednu noc v londýnském Hiltonu (ne v tom hlavním, v takové menší depandanci, ale byl to Hilton!). O mém hiltonském dobrodružství s horkou vodou se můžete dočíst později, nyní bych vám rád vyprávěl o svém prvním zážitku po příjezdu do Norwiche.

Kurz pořádala místní univerzita, v jejímž kampusu byli účastníci také ubytováni. Někdo zkušenější mi před cestou poradil, že pro první cestu s velkým zavazadlem do místa ubytování mám zvolit taxík a až během pobytu se po městě přemisťovat autobusy. Jakmile vlak z Londýna dorazil na norwichské nádraží, zamířil jsem s obrovským „loďákem“ před nádražní budovu (že by kufr mohl mít taky kolečka, mi v té době zůstalo utajeno). Zde stály čekající taxíky, a když jsem se blížil k prvnímu z nich, už jsem si v hlavě sumíroval, jak správně taxikáři sdělit, že potřebuji odvézt na univerzitu. Ten chlapík mě však dokonale odzbrojil, když místo pozdravu pronesl: *„Jú í ej, ja?“* Otazník na konci přidávám až teď, kdy vím, co ona věta znamenala. A co vy – tušíte, co to bylo za sdělení? Po krátkém civění jsem špitl připravenou instrukci: *„To the University, please.“* Šofér na to neřekl nic (možná jen něco neznatelně zamumlal) a pomohl mi s kufrem do „kufru“. Během jízdy taxíkem jsem napjatě sledoval okolí a čekal, kam dorazíme. V cíli to skutečně jevilo známky univerzitního kampusu, takže jsem bez námitek zaplatil, vystoupil a převzal zpět své zavazadlo. Nebudu vás déle napínat – cílová adresa byla správná a žádný dějový zvrat se nekonal.

Nicméně až v průběhu pobytu jsem si zpětně uvědomil, co onen řidič pravil. Nebyla to slova, ale písmena abecedy – známé anglické „spelování“… Šlo o zkratku *UEA* (*Jú Í Ej)* – chcete-li správnou fonetickou transkripci, tak: *[ju: i: ei]*. Oficiální název norwichské univerzity je totiž *University of East Anglia*. A co znamenalo ono

ja s otazníkem na konci? Nic složitějšího než *yeah?* (naše *jo?*). Ten dobrý muž nejspíš na první pohled sám poznal, že takový zelenáč s kufrem o rozměrech kusu nábytku nemůže mířit nikam jinam než do kampusu…

Jaké z tohoto příběhu plyne poučení? Jsou dokonce dvě:

1. Naučte se dokonale názvy písmen v anglické abecedě! Žijeme v rychlé době a stále víc se místo slov používají jejich zkratky. Některé zkratky jsou už tak zažité, že málokdo ví, co původně znamenaly…

2. Když nebudete nějakému slovu rozumět, nemusí jít nutně o slovo – může to být zkratka nebo také vlastní jméno.

Jak se nejlépe naučíte spelovat? Pomocí zkratek, které už znáte. Víte například, jak se čtou tyto zkratky?

VIP, USA, FBI, CIA, HBO, DVD, PC, JR, JVC, GE, ET, IT, WC, IQ…

OK?

Poznámka: Důležité anglické zkratky najdete také v části knihy nazvané Jak se neztratit (Reálie).

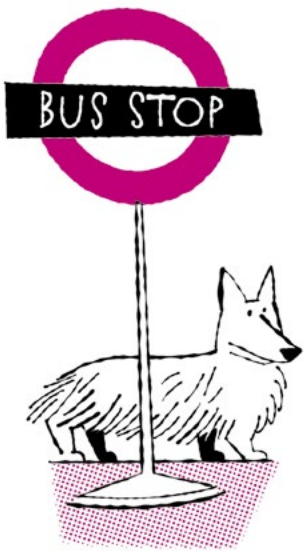

Survival language aneb Proč se učit angličtinu?

Kdysi jsme trávili krátkou dovolenou v Itálii. Pobývali jsme v oblasti, kam obvykle jezdí pouze Italové, cizinců zde mnoho nepotkáte. Podle toho také vypadá jazyková vybavenost místních obyvatel a zaměstnanců v obchodech a restauracích. Hovoří pouze italsky. Jediné místo, kde se domluvíte anglicky, jsou turistické informační kanceláře. Věřím, že byste s angličtinou obstáli snad i u lékaře, ale to jsme si naštěstí nepotřebovali ověřovat…

Nezbylo nám tedy než se naučit pár základních frází, číslovky, názvy potravin, osobní a přivlastňovací zájmena, slovesa *být* a *mít* atp. Jako naprostý začátečník jsem byl velmi překvapen tím, jak rychle a snadno se dají tyto veledůležité prvky dosud neznámého jazyka osvojit. Taková sada slovní zásoby (v podstatě vůbec nejde o gramatiku, nepočítáme-li časování slovesa *být*) se anglicky nazývá *survival language* – tedy *jazyk pro přežití*. Nic vás vlastně nenutí říct v obchodě *„Máte to a to?“* nebo *„Mohu dostat to a to?“* Stačí prostě říct *„To a to, prosím.“* Prodavačka hned po pozdravu pozná, že jste cizinec, takže by jí patrně ani nevadilo *„To a to“* bez *prosím*. Kdo se učí cizí jazyk systematicky a dlouhodobě, se všemi záludnostmi gramatiky, brzy zapomene, jak málo jazykových znalostí stačí pro základní přežití v cizí zemi. A ta radost, že se mozek ještě umí učit a že mi ti Italové rozumějí!

Abychom nejen „jazykově přežili“, ale alespoň nějak se domluvili ve všech běžných situacích, je třeba si osvojit jazykovou vrstvu, která se nazývá *core language* – tedy něco jako *jádro jazyka*. Co byste tam zahrnuli vy? Já bych nejspíš odpověděl: kromě toho, co už patří do *survival language*, ještě slovesa *moci, umět, smět, muset, chtít*, pak slovesa vyjadřující základní lidské činnosti, přibližně 20 až 40 přídavných jmen, několik základních předložek a spojek, samozřejmě podstatná jména označující nejdůležitější věci, které nás obklopují (tato slova se učí nejsnadněji), a pak už zbývá jen nejzákladnější mluvnice (slovosled, tvoření záporu a otázky, stupňování přídavných jmen a jakékoli vyjadřování přítomnosti, minulosti a budoucnosti).

Říká se, že pro vyjádření všeho, co vyjádřit potřebujeme, stačí v angličtině znalost 2 000 slov. Jsou to jednak slova nejfrekventovanější, ale současně také slova nadřazená různým významovým skupinám. Neznáme-li např. anglický překlad výrazu *sekačka na trávu* (*lawn-mower*), jistě stačí říct *a machine for cutting grass*.

Přijde-li vám 2 000 slov jako příliš moc, nezapomeňte, že jich už jako úplný začátečník znáte víc, než si myslíte. Můžeme spolu počítat: *film, computer, video, sport, club, bus, top, doctor, toast, drink, new, old, star, …*

Angličtina nám zkrátka nedovolí být úplným začátečníkem co do slovní zásoby, protože nás obklopuje všude.

Každý jistě ví, že se angličtinu dnes už učíme nejen kvůli komunikaci s tzv. rodilými mluvčími (*native speakers* – Angličané, Američané, Australané atd.), ale že plní úlohu tzv. *lingua franca*, celosvětového dorozumívacího prostředku. Neznamená to sice, jak jsme poznali před chvílí, že se s ní domluvíte vždy a všude, ale lepší možnost není, pokud se nechceme učit jazyk každé země, kam máme namířeno. Mimochodem i při studiu jiných jazyků vám znalost angličtiny pomůže, protože kromě germánské slovní zásoby obsahuje mnoho slov z latiny a francouzštiny, a hlavně – většinu anglických mluvnických jevů najdete i v dalších jazycích, kde pro vás už nebudou ničím novým a nepochopitelným.

Tohle všechno mě napadlo, když jsem si otevřel jednoduchou příručku italské konverzace ve snaze osvojit si *survival Italian* – a jak vidíte, přežil jsem. Znáte snad něco lepšího než posezení u moře s lahví Chianti a tabulkou osobních zájmen?

Jak se správně učit cizí jazyk

Některé zásady tohoto jedenáctera možná již znáte, jiné rady a tipy pro vás mohou být nové a pomohou vám učit se efektivněji, rychleji než dřív a nabyté znalosti trvale uchovat. Je v něm skryta mnohaletá zkušenost lektorů naší jazykové školy a většina bodů platí pro kterýkoli cizí jazyk, i když první dva body a všechny příklady se týkají pouze angličtiny.

1. Úplní začátečníci neexistují. Toto pravidlo platí hlavně pro angličtinu, i když se částečně týká i ostatních jazyků. Angličtina nás obklopuje všude a existuje mnoho anglických (francouzských, německých) slov i slovních spojení, která zná prostě každý (*stop, start, out, star, pop-music, pop-art, sport, club, ski, snowboard, chips, drink, science-fiction, computer, film, VIP, steak, …*). Pokud si myslíte, že jste úplní začátečníci, zkuste si udělat vlastní seznam takové slovní zásoby. Asi budete překvapeni. Jste-li pokročilejší, vstřebávejte angličtinu všude ve svém okolí (nápisy, reklamy, označení výrobků, texty písní atd.).

2. Věční začátečníci neexistují. Pokud se začínáte učit cizí jazyk opakovaně, pokaždé si upevňujete a prohlubujete dříve nabyté znalosti. Vždy se dozvíte něco dalšího a nového, vyzkoušíte různé styly výuky, učební materiály a lektory. Pravděpodobně najdete způsob učení, který vám bude vyhovovat a posune vás dál. Předchozí kurzy nebyly ztrátou času. Většina informací zůstává uchována v podvědomí – v novém kurzu se pak snadno vybaví.

3. Uvědomte si, jaký typ studenta jste, a podle toho si vyberte vhodný kurz, učebnici a lektora. Existují dva základní typy studenta cizího jazyka: analytický a přirozený. První typ miluje přehledné gramatické tabulky, pravidla, potřebuje jazyk uchopit vědecky, nerad dělá chyby, obvykle se jedná o technicky či filozoficky nadané osoby. Druhý typ se chce učit raději „za pochodu" – formou her, poslechu, rád se pouští do reálných rozhovorů, nebojí se dělat chyby, obvykle má dobrý hudební sluch, je komunikativní a praktický. Samozřejmě se mohou vyskytovat různé „smíšené" studentské typy a podtypy: někdo má dobrou vizuální paměť, jiný má lepší paměť sluchovou, někdo má problémy s výslovností, jiný s pravopisem. Nenechte se odradit svými slabými stránkami – každý má nějaké a každý je schopen při vhodném způsobu výuky cizí jazyk zvládnout na požadovanou úroveň. Dobrý lektor při výuce ve skupině střídá aktivity pro různé typy studentů a při individuální výuce pozná, co konkrétní student potřebuje nejvíc.

4. Neučte se zbytečnosti. Na začátku studia cizího jazyka si ujasněte, na jakou úroveň se potřebujete nebo chcete dostat. Pokud vám stačí běžná komunikativní angličtina na dovolenou do Řecka či do Egypta, nemusíte jazyk studovat stejně do hloubky jako někdo, kdo chce skládat mezinárodní zkoušku CAE. Čtete-li v kurzu nebo mimo kurz doplňkový text obsahující neznámé výrazy, vypisujte si jen ty, které můžete v budoucnu potřebovat nebo které se prostě chcete naučit. Zdá-li se vám nějaký výraz málo užitečný a obtížně zapamatovatelný, nechte jej „plavat". Slovní zásobu v hlavní učebnici se snažte zvládnout celou.

5. Vytrvejte. Využijte svého počátečního nadšení k rychlému pokroku a nelekejte se první nebo x-té krize, která pravděpodobně přijde („nemám na to čas, nemám na to hlavu, ostatní jsou na tom líp…"). Jste už na začátku nejslabším studentem ve skupině? Tím lépe! Pro vás je kurz nejintenzivnější – máte šanci se za stejné peníze naučit nejvíc. Učte se pravidelně – alespoň 3× týdně 30 minut. Pozor – do této doby se nepočítá čas strávený s lektorem v kurzu! Samostudium je nejdůležitější, lektor působí jen jako pomocník a rádce.

6. Učení je radost. Pro učení využívejte „plané", zbytkové chvíle (čekání na autobus, u lékaře atp.). Chytré využití takového času je radost sama o sobě. Nemáte-li dost zbytkového času nebo se při těchto příležitostech nemůžete dostatečně soustředit, udělejte si z domácího učení příjemný rituál: začněte nějakou relaxační činností (uvolňovací cvičení, meditace, koupel, masáž atp.), připravte si vhodný nápoj (čaj, káva, džus, víno), pusťte vhodnou (instrumentální, tichou) hudbu a chvíli si představujte, jaké radosti a úspěchy vám lepší zvládnutí cizího jazyka přinese. Nezapomeňte také na to, že (pokud nejste absolutní samouk) při studiu poznáte zajímavé lidi a od svých lektorů či spolužáků načerpáte nemálo užitečných „nejazykových" informací a podnětů (kam vyrazit na výlet, který film stojí za vidění a který naopak apod.). Navíc jakákoli duševní aktivita je prospěšná pro náš mozek, který je třeba trénovat podobně jako svaly, aby dobře a dlouho sloužil. Jsme-li takto uvolněni a motivováni, můžeme se pustit do učení…

7. Slovíčka jsou základ. Je jedno, jestli používáte proslulé kartičky pro jednotlivá slova či fráze, počítačový program, který vás ze slovíček sám neustále přezkušuje, nebo jen obyčejný sešit. Každopádně je nejlepší si slovní zásobu, kterou je třeba se naučit, z učebnice vypsat. Kartičky a počítačové programy mají tu výhodu, že můžete postupně vyřazovat slovíčka již zvládnutá a „točit" jen ta obtížná. Snažte si pro obtížnější slovíčka vytvářet různé pomůcky k zapamatování: v mysli si vytvořte představu konkrétního předmětu nebo pojmu (jako byste je viděli či zažívali),

uvědomte si případnou podobnost daného slovíčka s ekvivalentem z rodného nebo jiného jazyka, snažte se pochopit logiku tvoření slov pomocí předpon a přípon podle slov, která již znáte (např. *un* – záporná předpona, *able* – schopný něčeho, *bear* – nést, *unbearable* – nesnesitelný), vytvářejte si vlastní mnemotechnické pomůcky (např. ***b**orr**o**w* – půjčit si – ten, kdo BeRe, *len**d*** – půjčit někomu – ten, kdo Dává). Vytvářejte si slovní skupiny – kategorie, podkategorie (nábytek – sedací – pohovka, židle, křeslo), skupiny synonym, antonym atp.

8. Slovíčka mají ráda společnost – vazby, věty, fráze. Slovíčka se vám budou nejlépe učit ve větách nebo alespoň ve vazbách. Pokud se jedná o nějakou typickou větu nebo dokonce frázi, budete vědět, jak správně reagovat v dané situaci, a současně (jakoby mimochodem) si upevníte příslušnou gramatiku. Např. chceme-li někomu něco nabídnout, použijeme automaticky frázi *Would you like some coffee / a sandwich?* Ani nemusíme vědět, že se vlastně jedná o podmiňovací způsob, a přitom již v něm dokonce tvoříme otázku. Fráze jsou náš přítel – nic lepšího v dané situaci nevymyslíme, pokud již příslušná fráze existuje. Např. chceme-li se omluvit, prostě nemůžeme neříct *I am sorry…* (příp. trochu knižně *I would like to apologise…*), cokoli jiného řekneme, bude špatně. Když se naučíme typické vazby (např. sloveso se správnou předložkou), ustálená víceslovná spojení (např. *do the laundry, go by bus*), zabijeme tím několik much jednou ranou (učíme se jednotlivá slova, způsob spojování slov, význam celého spojení, typický význam dané předložky atd.).

9. Trpte samomluvou. Chcete-li začít v cizím jazyce přemýšlet a přestat věty předem v duchu překládat z mateřského jazyka, začněte s tím už jako začátečník. Opět využijte každou volnou chvilku a říkejte si v duchu nebo nahlas (podle toho, jestli si okolí bude ťukat na čelo) sami pro sebe věty vztahující se k dané situaci (např. "*I am standing at the bus stop. The bus isn't here. I am waiting for my bus. The girl next to me has a yellow dress. What am I going to do in the evening? Ah – the bus is coming!*").

10. Čtěte a poslouchejte. Snažte se číst v cizím jazyce knihy se zjednodušeným textem podle své pokročilosti, příp. zrcadlovou četbu, která vám umožní najít neznámá slova či vazby bez používání slovníku. Pro většinu studentů je nejtěžší jazykovou činností porozumění mluvenému slovu. Poslouchejte proto takové nahrávky (rozhovory, přednášky, písničky), ke kterým máte k dispozici přepis textu, abyste si mohli ověřit, co mluvčí říkají (obtížné věty si nejprve poslechněte několikrát za sebou). Využívejte možnost sledovat videa na YouTube či hrané filmy s anglickými titulky, s českými jen v nejvyšší nouzi…

11. Nebojte se dělat chyby. Nezapomínejte, že angličtina není jen jazykem rodilých mluvčích, ale že jsme (my, zbytek světa) jim ji tak trochu „znárodnili" a používáme ji, když se potřebujeme domluvit (cizinci) mezi sebou. A v těchto případech je opravdu nejdůležitější se domluvit, na správnosti tolik nesejde. Strach z chyb vám nesmí bránit v komunikaci – málokdy je chyba taková, aby se komunikační partner urazil (buď sám mluví stejně chybně, nebo pozná vaši jazykovou pokročilost a ví, že vaše chyba není úmyslná). Budete-li mluvit bez obav, získáte tak plynulý projev – chyby můžete odstraňovat časem.

Část II.

JAK SE NEZTRATIT

(Reálie)

LONDON

Tips, taps, pubs etc.

Tips

Také někdy v restauraci či hospodě řešíte, jaké dát číšníkovi/barmance spropitné? V anglické hospodě (*pub*) spropitné (*tip*) rozhodně není běžné – drobné vám vždy vrátí do posledního měďáku (*copper*). Pokud svou peněženku nechcete obtěžkávat množstvím téměř bezcenných pencí, můžete využít malou kasičku na výběr dobročinných příspěvků (*charity*), která je často umístěna poblíž pokladny na baru (bývají i v obchodech). Spropitné není nutné dávat ani v restauraci, čímž se Británie dost liší od USA, kde je obvyklých 15–20 % z útraty. Zajímá-li vás toto téma víc, stačí do vyhledávače zadat "*tipping in Britain/USA*".

Taps

Tap může znamenat buď pípu (*beer on tap* pak znamená čepované pivo), nebo jde o obyčejný vodovodní kohoutek. Ale pozor! V britských domácnostech i hotelech často narazíte na tradiční umyvadlo (*washbasin* nebo *sink*) se dvěma kohoutky – jeden s vodou studenou, druhý s horkou. Tušíte, jak se v takovém umyvadle správně umýt? Někteří cizinci si myjí ruce tak, že jimi rychle přejíždějí střídavě pod oběma puštěnými kohoutky a riskují tím opaření. Správný postup dle místních je však napustit umyvadlo vodou žádané teploty (zátka – *plug* – je vždy k dispozici) a ruce si umýt „klasicky". Asi to není tak hygienické jako náš způsob, ale jiný kraj, jiný mrav (*different countries have different customs*).

Pubs

V anglickém pubu to vůbec chodí jinak než v české hospodě. Jestliže se po příchodu posadíte ke stolu a budete čekat na obsluhu, nedočkáte se. Nápoje i jídlo se vždy objednávají na baru – pro objednávku jídla si ale nezapomeňte zapamatovat číslo vašeho stolu. Správný postup po příchodu je následující: 1. najít a obsadit vhodný stůl, 2. na desce stolu vyhledat a zapamatovat si příslušné číslo, 3. u baru objednat nápoje, příp. jídlo (v tom případě barmanovi či barmance nahlásit číslo stolu), 4. nápoje si odnést ke stolu a příp. čekat na jídlo, které vám přinese obsluha.

Na následující stránce si povíme něco o tom, co v Británii znamenají podivně „vystajlované" skupinky mladých žen v jednotném oblečení či mužů v přestrojení za Batmana apod., potulující se večer o víkendu městskými centry.

Hen party

Vyrazíte-li v pátek nebo v sobotu večer v Anglii do centra alespoň trochu většího města, může se vám naskytnout u nás zcela nezvyklá podívaná. Potkáte skupinky Super-, Bat- a Spidermanů, podivných transvestitů, skupinky dívek v minisukních nebo jakémkoli jiném jednotném oděvu a účesu (barva vlasů může být naprosto libovolná – od zelené po fialovou). Konkrétní skupinka může mít i speciálně pro tuto příležitost potištěná trička (např. s nápisem *Bournemouth July 2012*). Máte pocit, že jste se ocitli uprostřed nějakého festivalu či karnevalu.

Nejedná se však o nic jiného než o loučení se svobodou – ano, jedna z dívek (či jeden z Batmanů) se bude brzy vdávat/ženit. Nevěstu můžete někdy ve skupině rozpoznat podle symbolického závoje. Tato hlučná forma dámské/pánské jízdy má v Británii dlouhou tradici a odehrává se často formou celovíkendové pařby v nějakém oblíbeném letovisku.

Mimochodem, jak zní anglický název pro tuto zběsilou jízdu? Záleží na tom, zda jde o ženy, nebo o muže*: hen party / stag party; hen = slepice, stag = jelen, hřebeček* (skotská angličtina), *muž bez partnerky* (na konkrétním večírku), v nářečí též: *samec, kohout, beran*; další významy slova *stag* zde nejsou relevantní (*burzovní spekulant, práskač*).

Queuing

Pokud přicházíte v Británii na autobusovou zastávku a neuvědomíte si, že nejste v Česku, může se vám přihodit nepříjemné faux pas – postavíte-li se co nejblíž místa, kde očekáváte, že bude vchod do autobusu, stanete se terčem nepříjemných pohledů nebo verbálního upozornění. Ano, kdekoli se na něco čeká, Britové ukázněně vytvoří frontu (*queue* – čtěte [*kju:*], v americké angličtině *line*) a zastávka autobusu není výjimkou. Zapomeňte tedy na české strkanice a souboje ostrých loktů!

Britové vůbec (a Angličané speciálně) mají v drtivé většině respekt k pravidlům všeho druhu. O pravidlech se nediskutuje a nevymýšlí se, jak je obejít, pravidla se prostě dodržují a současně se neúprosně vyžaduje jejich dodržování od ostatních. Je-li Angličan svědkem jakéhokoli porušení pravidel, hrdě je oznámí na příslušná místa (*report something/somebody to the police = nahlásit, udat něco/někoho na policí; tell on somebody = žalovat, bonzovat na někoho*).

Where are we from?

Také vás už nebaví na otázku: *Where are you from?*, neustále odpovídat oním dlouhým: *The Czech Republic*? Jedna z velmi mála věcí, na kterých bych se shodl s Milošem Zemanem, je to, že jednoslovné označení naší země v angličtině má znít *Czechia*. Ve svých lekcích jsem tento název začal prosazovat mnohem dříve, než se jej veřejně chopil prezident, ale moji studenti bohužel většinou heslo *Czechia* stále hledají ve slovnících marně…

Bude-li si název *Czechia* nějaký cizinec plést s Čečnou (anglicky *Chechnya* nebo *Chechenia*), je to jeho problém a asi také problém vzdělávacího systému v jeho zemi. My si sice také často pleteme Litvu a Lotyšsko, ale tyto dvě země mají k sobě trochu blíže než naše s Čečnou, že?

Věřím, že kromě oficiálního názvu *The Czech Republic* si naše země jednoslovný název zaslouží a *Czechia* zní určitě líp než také navrhované *Czechland* (podobně jako např. *Poland, Finland*), případně *the Czechlands* (jako *the Netherlands*). Navíc termín *Czechia* má historické kořeny, zatímco *Czechland* trochu připomíná Disneyland a *the Czechlands* (české země) příliš zdůrazňuje rozdělení na Čechy, Moravu a Slezsko.

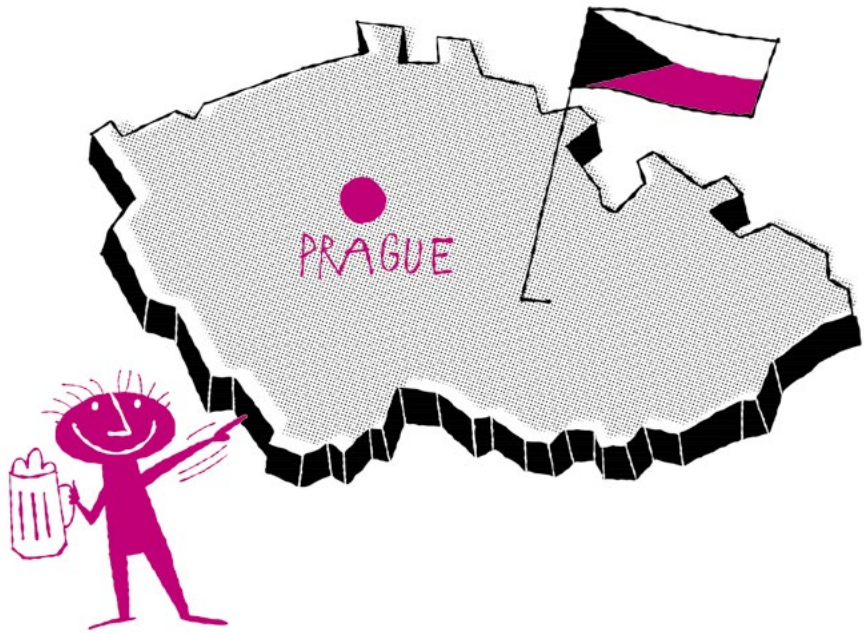

Ať už zvítězí kterýkoli návrh, časem si na něj zvykneme. Také jste si tak těžko zvykali na *Česko*? Každopádně se těším na dobu, kdy naši hokejisté nebudou na dresech nosit hrůzostrašné *CZECH*. Hezky se to vyjímá snad jen při krosčeku nebo bodyčeku… Ale znamená to český CO? *Czech* je totiž v angličtině buď přídavné jméno *český* (smysl by tedy dávalo třeba *CZECH TEAM*), nebo podstatné jméno označující jazyk nebo národnost – *čeština, Čech, Češka*.

Na závěr malá poznámka k anglické gramatice – člen *THE* se používá jen u víceslovných názvů zemí, které obsahují kromě vlastního jména i nějaké obecné podstatné jméno, jako *republika, království, emiráty* apod. – např. *The United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland*. To znamená, že u jednoslovných názvů zemí (*England, Croatia, Italy, France, Spain, Russia* atd.) a víceslovných názvů obsahujících jen vlastní jméno (*Great Britain*) se člen nepoužívá, výjimkou je již změněné Nizozemsko (*the Netherlands*).

Znáte anglické zkratky?

V následujících třech testech si můžete ověřit svou znalost některých běžných anglických zkratek (*abbreviations, acronyms*). Ze dvou možností vyberte správnou definici (jen jedna je správná, druhá naprosto smyšlená):

Test A)

1. DIY [di: ai wai]
a) *Did I yell?* (doslova *Křičel jsem?*) – zkratka používaná jako forma omluvy po velkém rozčilení, vždy doplněná slovem *sorry*
b) *do it yourself – cokoli vztahujícího se ke kutilství,* např. *DIY shop – obchod pro kutily*

2. i.e.
a) čteme: *that is* (z latiny: *id est*) – *tj., to jest*
b) čteme *[ai i:] – irrational error – nepochopitelná chyba, nevysvětlitelný omyl*

3. ATM [ei ti: em]
a) *automated teller machine* (doslova *automatický pokladník – stroj*) – *bankomat*
b) *anti-transvestite movement – hnutí proti transvestitům* (křesťansko-muslimská fundamentalistická organizace)

4. aka/AKA [ei kei ei]
a) *always knows alternatives* (doslova *vždycky zná jiné možnosti*) – *šťoural, vždy chce všechno dělat jinak*
b) *also known as* (doslova *také známý jako*) – *alias*

5. e.g. [i: dži:]
a) *for example* (z latiny: *exampli gratia*) – *např., například*
b) *expensive garbage – drahý šunt* (drahý, ale nekvalitní výrobek)

6. CEO [si: i: əu]
a) *collective erotic obsession – hromadná posedlost erotikou*
b) *chief executive officer – výkonný ředitel, jednatel*